AKBABA

ATATÜRK'LE ÜÇ AY!

Hamdi Başar bir kitap daha çıkardı: Atatürkle üç ay...

Hamdi Başarı tanımadınız mı?. Meşhur iktısatçımız Hamdi Başar! Haydi, mademki yiğit lâkabile anılır, ben de lâkabile söyliyeyim: Limancı Hamdi! İstanbuldaki son serbest seçimde namzetliğini koyduğu ve «namzetliğimi koyuyorum!» diye bir de risale neşrettiği için kendisine «Limancı Hamdi» yerine «Aday Hamdi» de diyebiliriz!

İşte efendim, bizim üstat, mevcut eserlerine şimdi yeni bir eser daha ilâve etmiş bulunuyor.

«Atatürkle Üç Ay» ı, ben üç gecede okuyup bitirdim: Bir nevi hal tercümesi.. Yahut, bir nevi şikâyetname.. İçinde, hatırınıza gelen bütün siyasî şöhretlerimiz var!

Bu kitabı okuduktan sonra şunu anladım: Bizim Hamdi Başar, yani Limancı Hamdi, yahut Aday Hamdi, âdeta bir sportmendir: Politika sahasında uzun atlama şampiyonu bir sportmen!

İlk defa, millî zaferden sonraki mebus seçiminde kendisini meşhur Gül Ali Bey, yani Bay Ali Çetinkaya atlatmış:

— Hamdi, demiş, senin ismini listeye koymuyoruz. Ankara: «O bize İstanbulda mühim işler için lâzım» diyor!

Zavallı Aday Hamdicik te, ne olduğunu bilmediği bu mühim işlerin ağuşuna atılmak sevdasile Yaradana sığınıp listeden atlamış!

Derken efendim, günün birinde tâlih-i nâsâz dönüvermesin mi?.

Serbest Fırka dağıldıktan sonra:

— Geeeel, demişler, Atatürkle Yurd gezisine!..

Ve Hamdi Başar, Limanı bir tarafa bırakıp, Evliya Çelebi gibi:

— Seyahat ya Resulullah!

Deyip yola revan olmuş...

Efendim, o ne rağbet, o ne itibardır. Vagonda, Reisicumhur onsuz oturamıyormuş.. Başvekil Paşa: «Aman üşüme!» deyip kendi paltosunu ona giydirmek istiyormuş.. Dahiliye Vekili karşısında dut yemiş bülbül gibi, hayran hayran susuyormuş.. Parti Genel Sekreteri: «İşte aradığımız adam» diye gözünün içine bakıyormuş.. Ve rahmetli Salih Bozok, ikide bir okuyup üfliyerek maşallah çekiyormuş:

— Allah nazardan esirgesin Hamdi Bey.. Atatürk gene sabaha kadar sizi methetti: Sizin ilminizi, zekânızı, dirayetinizi, faziletinizi!..

Artık, Limancı Hamdinin oturacağı ikbal sandalyesi belli olmuştur: Vekâlet! Yalnız belli olmıyan Vekâletin adıdır: Ticaret Vekâleti mi? İktısat Vekâleti mi? Maliye Vekâleti mi? Yoksa... Yoksa Başvekâlet mi?!..

Sayfiye hayatından:

Misafir — Ne o?.. Sizde bir hazırlık telâşı görüyorum?
Evsahibi — Eh, müsaade ederseniz artık İstanbula taşınacağız?..

Bu politika sarhoşluğu içinde, üstat hız veriyor demeçlere:

— İhracat politikamız!..
— İthalât politikamız!..
— Bulgur politikamız!..
— Buğday politikamız!..

Derken efendim, mintarafillâh, nereden estiği bilinmeyen bir muhalif hava, başlıyor vagon vagon dolaşmağa! Artık, Atatürk onu aramıyor.. Vekiller onu sormuyor.. Genel Sekreter onu dinlemiyor.. Hattâ Salih Bozok bile onu görmüyor, tanımıyor!

Bizim Hamdicik, en şirin tavrını takınıyor, nafile.. En zeki pozunu alıyor, nafile.. Nutuk, nafile.. Konferans, nafile.. Nükte, nafile.. Rica, nafile.. Niyaz, nafile!.

Mülâkat istiyor, vermiyorlar. Rapor hazırlıyor, almıyorlar.. Kitap yazıyor, okumuyorlar!

İşte «Atatürkle Üç Ay» nam eser bu husranın hikâyesidir.

Ben, bu hikâyeyi okuduktan sonra düşündüm: Hamdi Başar, daha seyahat bitmeden itibarı bitirmiş bir politika hovardası... Cumhurreisinin teveccühünü kaybetmiş.. Başvekilin teveccühünü kaybetmiş.. Genel sekreterin teveccühünü kaybetmiş.. Hattâ, hattâ, makiniste varıncaya kadar bütün seyahat trenindekilerin teveccühünü kaybetmiş...

Fakat, üstadın bütün bu kayıplarla çilesi dolmamış olacak ki, son defa yapılan serbest intihapta, İstanbul ikinci seçmenlerinin teveccühünü de kaybetti!

Şimdi kala kala, galiba bir kişinin teveccühü kalıyor: Muhterem eşi Şükûfe Nihalin!.

Aklı varsa onu sıkı tutsun!

Çimdik

AKBABA

Yıl: 23 Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Yusuf Ziya Ortaç Sayı: 82

MANAKYAN

Muhalefetin sesi, bana, elli yılın mezarlığından geliyor:

— Ey açlıktan inim inim inleyen fakirler!..

— Ey hürriyetsizlikten kanad çırpamıyan fikirler!..

— Ey yemsizlikten biribirinin kuyruğunu yiyen hayvanlar!..

Gülmeyiniz!.. Vallahi ben uydurmuyorum: Bu palyaço kılıklı cümle bile matbuat sahnesinde muhalefet rolüne çıkmıştır!

Benim yaşımda olanlar, bu edebiyatın yabancısı sayılmaz: Osmanlı dıram kumpanyası, dört perde sekiz tablo, baştan başa böyle konuşurdu. Manakyan efendiye, yıllarca, çocuk gözlerimizle bu «ey» ler için ağlamıştık!

Aradan yarım asra yakın zaman geçti: Mutlakiyet, Meşrutiyet oldu; Meşrutiyet, Cumhuriyet...

Meğer, artık aktörü ve seyircisi kalmıyan bu melodram hitabetinin hortlaması için atom bombasının keşfi lâzımmış: Gazetecilik sanatını yeni dünyada tahsil edenler, şimdi bize bu Manakyan efendinin toprak olmuş ağzile sesleniyorlar:

— Ey açlar!..

— Ey hürriyetsizler!..

— Ey kuyruksuzlar!..

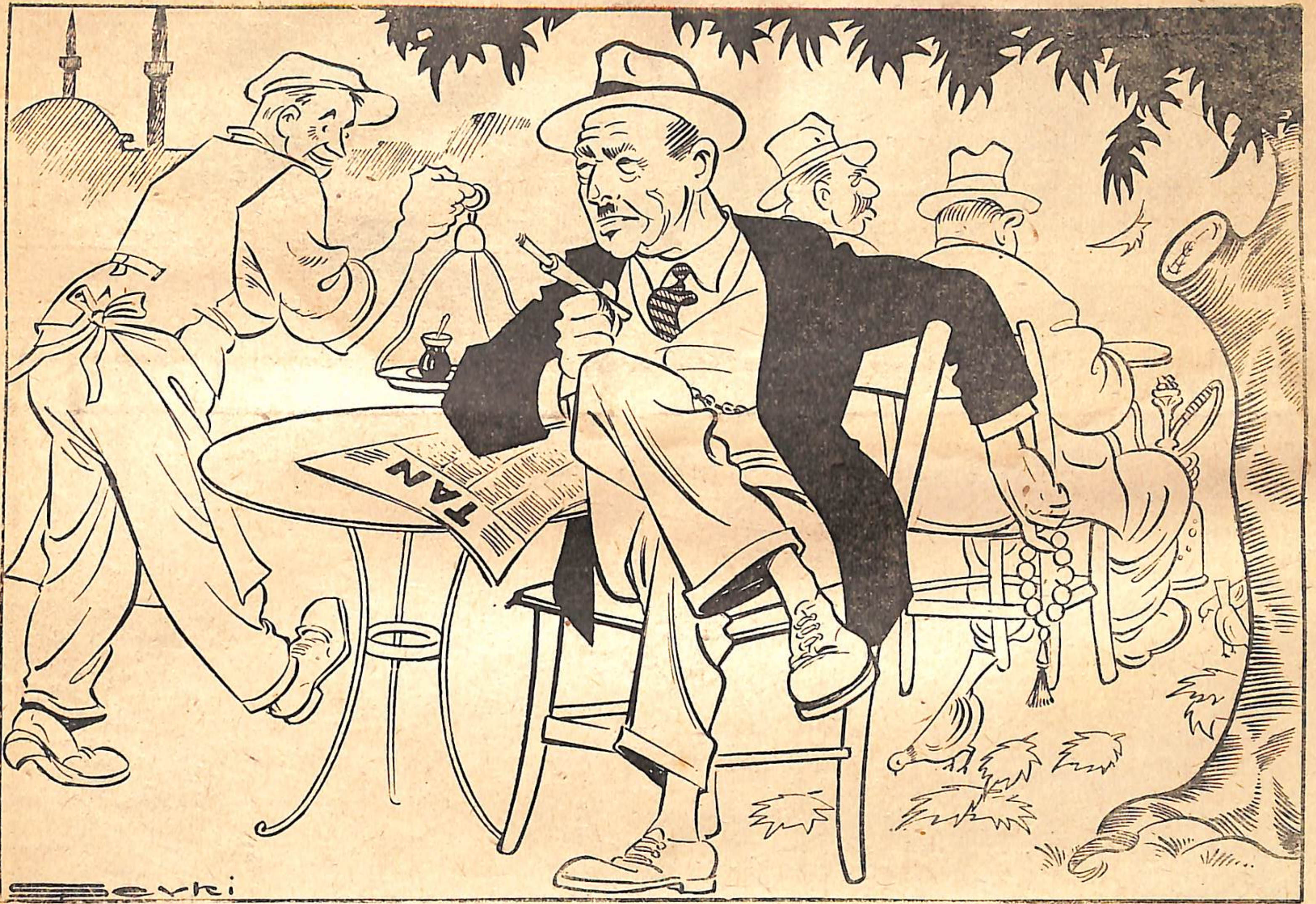
Yalnız değişen bir şey var: Manakyan Efendi bu oyunu elli sene evvel tiyatro sahnesinde oynardı. Onlar matbuat sahnesinde oynuyorlar.

Yusuf Ziya ORTAÇ

— San Fransisko konferansından geç gelen bazı Hariciye memurları birer derece terfi etmişler...

— Vaktinde gelenlere ceza yok mu?..

— Sade mi, şekerli mi baybaba?..
— Şekerli oğlum, şekerli.. Şu gazeteyi okudum, ağzım, zehir gibi oldu!

OLAYLAR ALAYLAR

KORİOLANUS

İstanbul Belediyesinin Şehir Tiyatrosu bu mevsime gene Şekispiyer'in (merhum Cenab Şehabeddin böyle söylermiş) Koriolanus isimli trajedisiyle başladı. Biz de bir pazar matinesine gittik.

Nasıl bir facia ile karşılaşacağımızı tünele gelince anladıksa da iş işten geçmişti. Derhal yolu sapıtarak Yüksekkaldırımı tırmanmıya çalıştık. İnsan Uludağda dağ sporu yapmazsa aylardan beri köstebek yuvasına dönmüş olan Yüksekkaldırımı çıkamaz. Ah Şekspir! Senin uğruna nelere katlandığımızı bir bilsen!

Tepebaşına geldik ve tiyatroya girdik. Salon hınca hınç! Localar dolmuş otomobillerine dönmüş! Parter seyircilerinin çoğu yüksek mektep talebesi, yüksek sesle konuşmalarından anlaşılıyor..

Tiyatro dergisi bermutat zeki davranarak orta sahifeye gene bir öksürük ilâcı ilânı yerleştirmiş; ama, yanına bayanlara da bir cemile yapmış: Zayıflatıcı bir ilâcın ilânı...

Saat 15.29 da (benim saatimle) temsil başladı. İstanbulda, perdenin açılışını kontrol etmek isteyen seyirciler, fili tarife kalkışan körlere dönüyor: Kimse perdenin saat kaçta açıldığını doğru olarak söyliyemiyor.

Koriolanus, ilk tablodan sonra halkın Roma Hükûmetinden şikâyetleriyle inkişaf eden bir eser. Daha mevzuun bile ne olduğu anlaşılamadan:

— Kanunlar halkın ihtiyaçlarını karşılamıyor, ambarlar buğday dolu, bizse kıtlık çekiyoruz! tarzında cümleler daha sahnede henüz duyulurken salondan bir patırtı duyuldu:

— Bravoo! Yaşa! Var-ol Şekspir!

İki üç kişi tepine tepine alkışlıyorlardı. Yanımdaki komşuma sordum:

— Ne oluyoruz kuzum? Kim bunlar?

Adamlar çukurda kaldığı için görünmüyorlardı. Komşum anlattı: Öğrendiğine göre bunlar yalnız bu sahne için her temsile geliyorlarmış. Gazeteci mi imişler ne? Muhalifmişler. Şipşak anladım: Ahmet Emin Çelebi, Zekeriya ve Sabiha Sertel yoldaşlar...

Koriolanus lâkabını alan Caius Marcius, o zamanın asker elbisesini, yani zırh ve etek giymişti. Civarımda bulunan bir kadın, tenkid etti:

— Vallahi yakışmamış! Erkeklere döpiyes hiç gitmiyor..

Sonra, yanındaki kadınla tulgaların üzerindeki

sorguçlar hakkında bir edebî münakaşaya giriştiler: Acaba deve kuşu tüyünden mi, kaz tüyünden mi diye.. Biraz dikkat edince, kaz tüyünden diye iddia eden bayanın tanınmış tüccarlardan birinin eşi olduğunu gördüm.

Koriolanus Romaya birçok zaferler kazandırdıktan sonra halk tabakası tarafından sürgün ediliyor ve Konsül seçilmiyor, bu arada uzun sözlerle derdini anlatmağa çalışıyordu. Bu sırada bir zat:

— Zavallı adam, boşuna nefes tüketiyor, hiç halka söz anlatmak kabil mi?

Diye söylenince sordum:

— Zatıâliniz kimsiniz beyefendi?

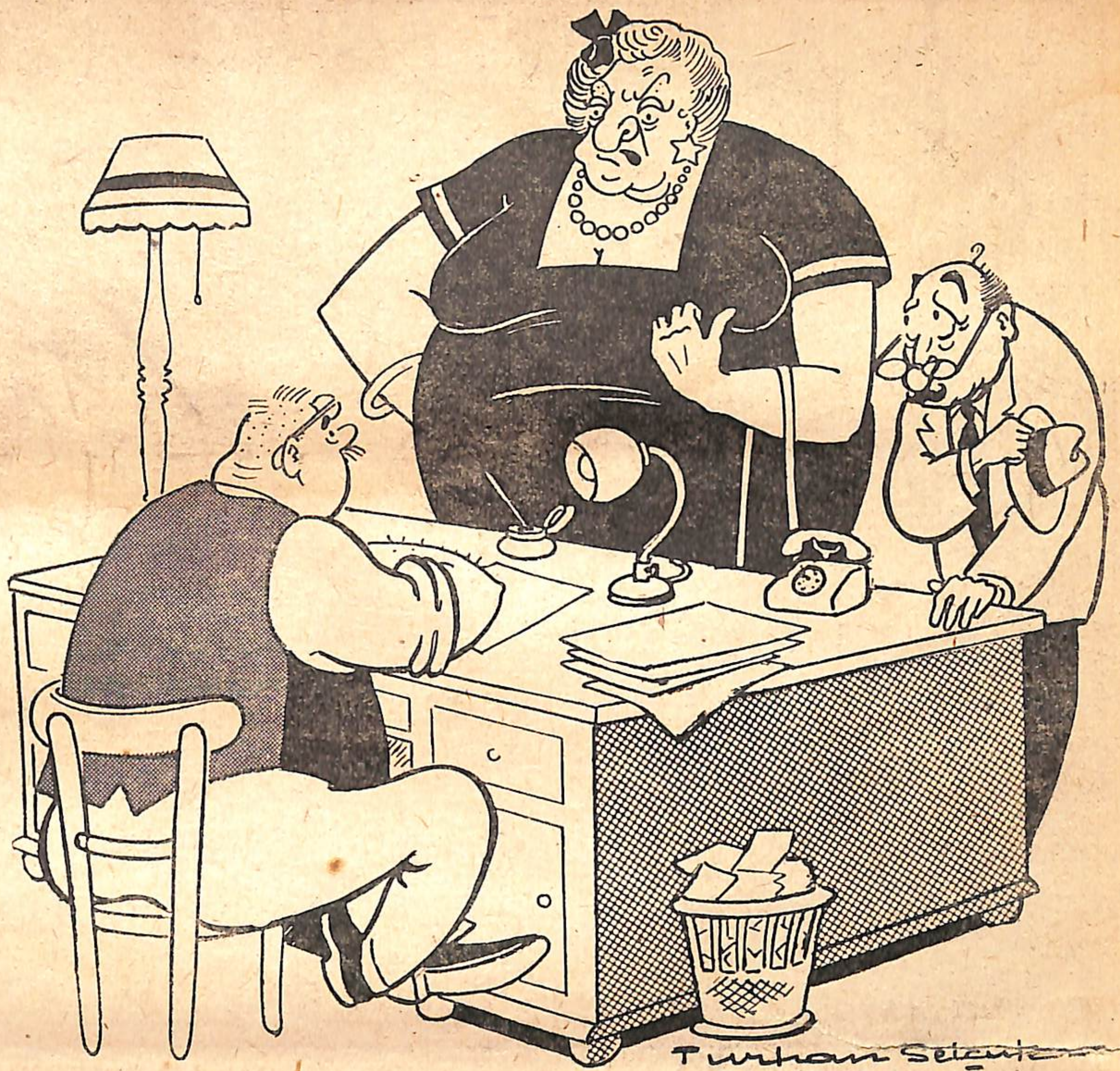
Cevap verdi:

— Denizyollarının hoparlöründe halka hangi vapurun nereden kalkacağını söyleyen adam!

Bizim yerli aktörler galiba şu sırada spora pek merak sardırmış olacaklar. Eserde halk mümessili demek olan tribön kelimesini boyuna tribün okuyup gittiler.

Dâhi sanatkâr Şekspir eserinin bütün dünyaya hitab adebilmesini temin için birçok hilelere başvurmuş: Bir harb sahnesini temsilen ön plânda Koriolanus'la Aufidius kılıç kılıca döğüşerek geçiyorlar. Teneke şıngırtıları arasında paradiden: «Vur! Yapıştır!» sedaları yükselmeğe başladı. Heyecanlı seyirciler kendilerini maçta sandılar. Böylece eserin fikre dayanan ağırlığı bir haylı hafifletilmiş oldu. Pleb'lerin isyan sahnesinde halk, halk diye ortaya sekiz on kişi çıkıverince Halk Partisi erkânından biri boş bulundu:

— A... dedi, koskoca Romada halk bukadarcıkmıymış?!

— Şunu hayat sigortasına yazdırmak istoorum.. Malum ya, sayım günü akşama dek evde.. Allah esirgesin elimden bir kaza filân çıkar da!..

Facianın en mühim sahnesi, kovulan kahramanın anasına veda sahsesi idi. Evde vedalaşacaklardı. Evvelki tablo ise pazar yerini gösteriyordu. Aktörler sahneden çekilip de pazar yeri boşalınca, henüz ev dekoru döner sahnenin geç işlemesi yüzünden harekete gelmeden, kahramanın annesi rolündeki Neclâ Sertel'in feryatları pazar yerinden duyulmağa başladı. Yaygarada bu kadar acele edişine göre bu Sertelin de bizim Sertellerle bir ilgisi var mı diye sordumsa da kimseden yeterli bir cevap alamadım. Kahraman kovulduktan sonra acıklı annesi bu işe sebeb olan halk mümessillerine «Piçler! Kediler!» diye haykırırken seyirciler kahkahadan kırıldılar. Böylelikle Şekspir'in en feci hâdiseleri bile gülünç bir hale koymak husussundaki yüksek dehası bir kere daha belirdi. Şayet Şehir Tiyatrosu büyük komedi üstadı Molyerin eserlerini sahneye koyarsa, halkın bakıp bakıp ağlayacağını nazarı dikkate alarak, Dram kısmında sahneye koyması muvafık olacağı bu tecrübeden de bir kere daha anlaşıldı.

Perde arasında bir şık bayan, sinirli sinirli, cümlelerin uzunluğundan şikâyet ediyordu:

— Kahramanın anası olacak kadın ne biçim şey? O kadar uzun cümle ile konuşulur mu?

Her ne kadar kendisine Lâtincede cümlelerin uzun olduğunu ve klâsiklerin de onları taklidetmekten ara sıra bir maksat gözettikleri söylendiyse de iknaı kabil olamadı:

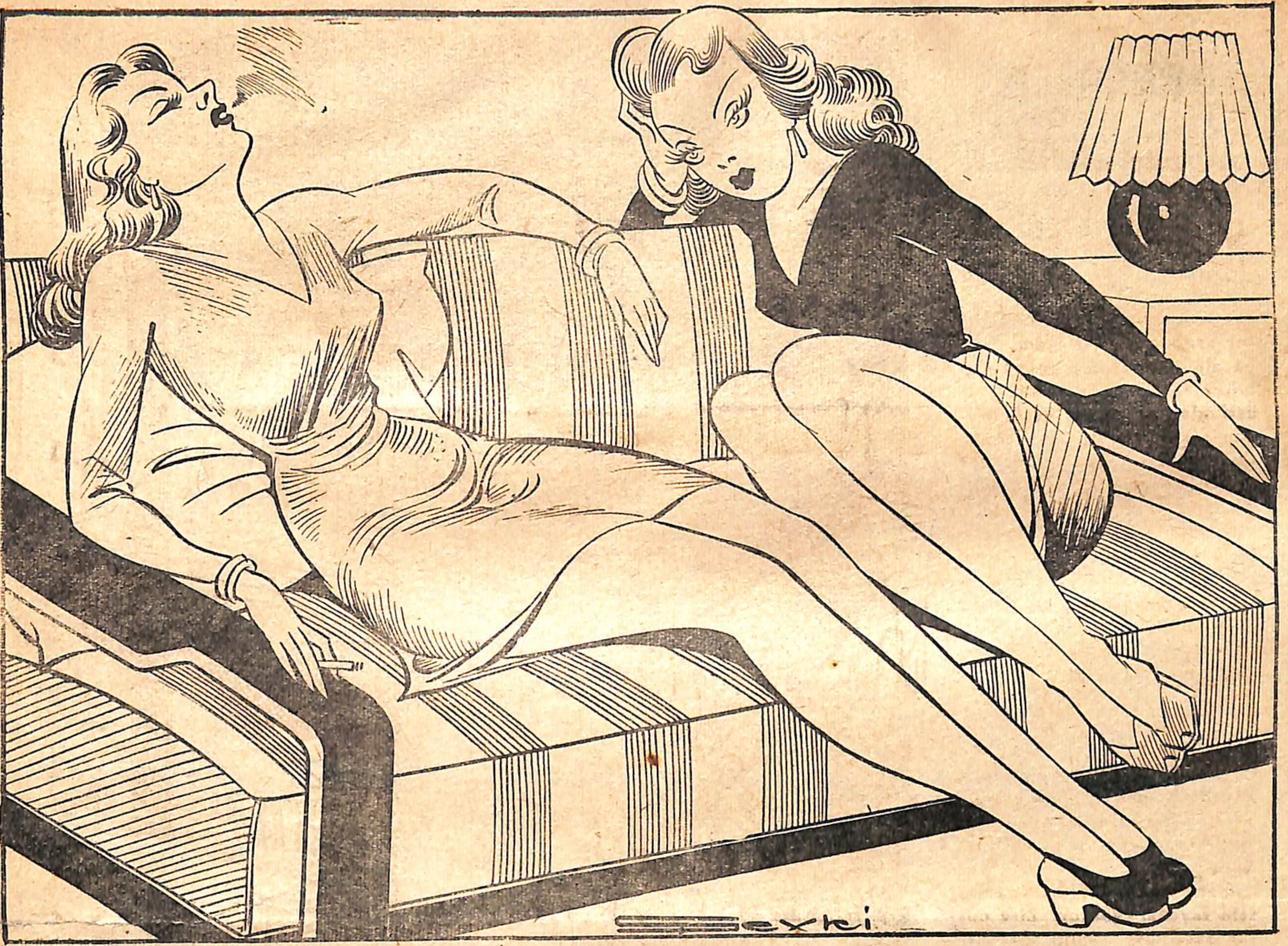
— Saçma efendim, diyordu, hiç bir kadın nefes almadan o kadar uzun lâfı söyliyemez, ne söylemiye, ne de dinlemiye tahammül eder!

Piyes bitti, salondan çıkarken her tarafı yüzük içinde, şişman bir adam yanındakine:

— Hani Hacıağaları gorecektik, galiba yanlış tiyatroya geldik!

Diye soruyordu. Anlaşılan, Koriolanusla Yayla kartalını birbirine karıştırmıştı.

Görünmeyen Adam

— Sayım günü bir Kokteyl parti yapacağım... Nişanlılarından birkaç tanesini alıp bize gelsene!..

ALAYLAR

İşçiler

İstanbul Sağlık Müdürlüğü, Kuruçeşmedeki kömür işçilerinin çok kötü şartlar altında çalıştıklarını tesbit etmiş. Müdür Beyi bu başarısından dolayı tebrik ederken insanın aklına ister istemez şu soru geliyor : İstanbulun hangi çesmesi kuru değil ve hangi işçisi dört başı mamur yaşıyor ki?

Fark

Bir yardımcı öğretmenle bir ücretli memur konuşuyorlardı. Memur :

— Eh! dedi, nihayet ücret ve maaş farkı ortadan kalkacak, herkes de bir üst derece maaş, şey yani ücret alacak!

Yardımcı hazin hazin içini çekti :

— Merak etme, dedi, bundan da yardımcıları istisna etmenin kolayını bulurlar...

Müstahzar

Sağlık Bakanlığı eczacılar tarafından yapılan ve izin istenen 2000 müstahzarı reddetmiş, müsaade vermemiştir. Yalnız elli kadar müstahzara izin verilmiştir ki bunlar içinde:

Şişmanlara : Göbekeriten,

Zayıflara : Şişmanol tavsiye edilmekte, Beyazin pudrası, Aşkodin iksiri ise tedavülden kaldırılmaktadır. Bu hususta bilgisine müracaat ettiğimiz Etibba Odası Reisi M. Kemal Öke bir muharririmize demiştir ki :

— Bu müstahzarlara müsaade edilmemesinin sebebi şudur sanıyorum: Reçete ile müracaat edenlere eczacılar yok cevabı vermeğe alıştılar. Halbuki ellerinde bulunan maddeleri satmak zorundadırlar. Bu yüzden onları müstahzar haline koyuyorlar ve reçeteleri yapmıyorlar. Bakanlık bu sebepten müstahzarlara ezin vermemiştir.

Tüccar

"Vakit„ de Hakkı Süha Gezgin bir yazı yazmış. Adı şu:

Tüccar kime derler ?

İlahi Gezgin! Şu beş harb yılı kime tüccar dendiğini sana öğretemediyse, kimseye öğretemez ! Tüccar kime mi derler? Senin malını başkasına satana yahu!

Hürriyet

Sabiha Sertel, yine ateş püsküren bir makale için kollarını sıvamıştı. İcabında gazeteye kâğıt temin eden bir ahbap tüccar da onu teşvik ediyordu :

— Yaz hemşire, bu memlekette ne demokrasi var, ne hürriyet!

Sabiha Sertel, bir an, sordu:

— Demokrasiyi anladık ama, şu hürriyet neden yok diyorsun bakalım?

Tüccar kızdı :

— Onu da bilirsin pek âlâ.. Baksana şu cemiyetler kanununa! Bu memlekette hürriyet olsa karaborsacılar da bir cemiyet kurarlardı!

Tenzilât

— Ee.. Lokantalarda yine tenzilât yapılacakmış!

— Tarife üzerine mi ?

— Öyle diyorlar ama, o yine porsiyonlar üzerinedir!.

HAYIRLI İNAT

Anadolunun kıyıcığında bir arabanın atları gemi azıya almış, uçuruma doğru alabildiklerine giderlerken yol üstünde duran bir eşek, yoldan çekilmemekte israr etmiş. Gemi azıya alan hayvanlar köprüden geçecek yerde dağa yukarı vurmuşlar, tabiî yavaşlamışlar da... Arabadakilerin hayatı kurtulmuş.

Şu eşeğin, gemi azıya alanlara karşı ne güzel bir misal olduğunu görüyorsunuzya !.. Ama nerade o inatcı eşekler bu zamanda...

Yeni neşriyat

"Aşk pisikolojisi,, namında bir eser çıkmıştır. On yaşiyle on beş yaşı arasında bulunan bütün delikanlılarla yetişkin kızlara tevsiye olunur. Daha yukarıdaki yaşta bulunanlar için faydası yoktur. Zira onlar nasıl olsa aşkın pratiğile meşguldürler.

Banka

Öğrendiğimize (hattâ bütün gezetelerin öğrendiğine) göre Tekel memurlarına mahsus bir banka kurulacaktır. Fakat yalnız bize verilen malûmata inanmak caizse, bu bankanın veznadarlığına talip olacak zatın, her ihtimale karşı, Yeşilay kurumundan bir icazet getirmesi istenmaktedir.

Berlin!

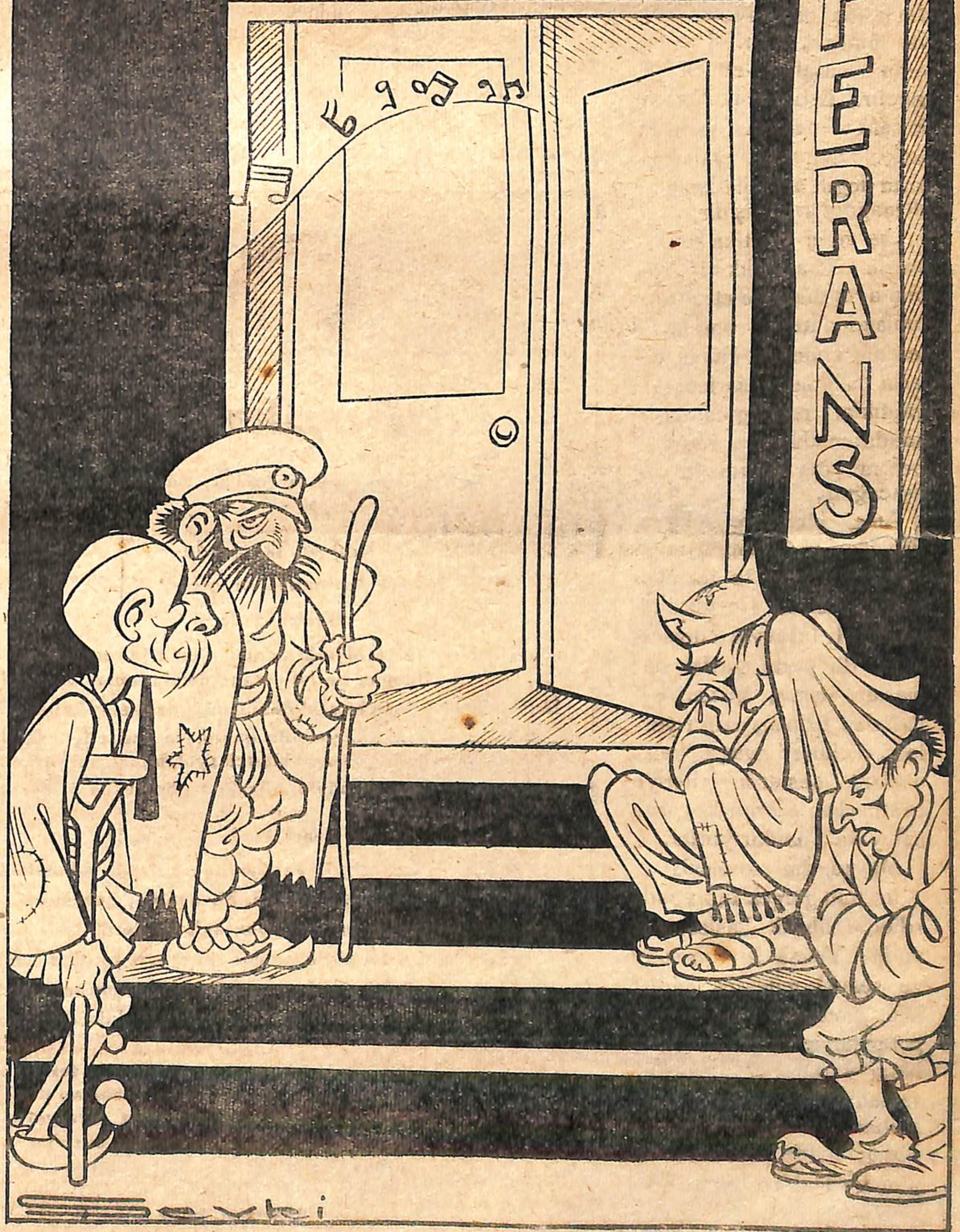
İnönü Kızlisesi, Alman lisesine nakledildi. Oraya yeni tâyin edilen bir öğretmen, dert yanıyordu :

— Sorma kardeş, sınıfları yel üfürmüş su götürmüş ! Ummadık bir yerde bir çukura dalıveriyorsun ! Musluklar bomboş, elektrikler harap, telefon hatları kesilmiş, hariçle muhabere imkânı yok. Civar enkaz dolu...

Arkadaşı şaştı :

— Ayol, orası Alman lisesi mi, yoksa Berlin mi ?

Yunan — Konser bitti ama, gazel hâlâ devam ediyor... Ne söylüyorlar, anlıyor musun?

Bulgar — Pek belli değil, ya «of» diyorlar, ya «Molotof»!..

Hoşça vakit geçirilmek için toplanılmış meclislerde ciddî işlerden bahsolunmasına pek tahammül edemem. Hele ilmî, siyasî, felsefî münakaşalara girişilmesi pek zıddıma gider. Çünkü, böyle tartışmaların yeri ya Üniversite ve Akademi salonları yahut ta gazete ve mecmua sütunlarıdır. Bütün tarih boyunca yazılmış, çizilmiş esasları bir sistem dahilinde inceliyerek ortaya dökmek, fikirleri o suretle müdafaa etmek lâzımdır. Ezberden ilim ve felsefe münakaşası yapmak az çok mürekkep yalamışların değil, mahalle kahvesi demagoglarının işidir.

Dış ve iç politika konusunda ise kalabalık bir grupun aynı düşünce etrafında toplandıklarına ömrümde tesadüf etmedim. Hükûmetlerin milyonlar sarfederek yaptıkları propagandalarla kandıramadıkları insanları ben mi yola getirmeğe çalışacağım..

Ama, bir kere içlerine düşmüş bulundum. Ansızın fırlayıp gitmek te terbiyesizlik olacak.. Ne gürültü, ne patırtı tasavvur edemezsiniz.. Bir kısmı, gırtlak damarları şişmiş, gözleri evlerinden fırlamış bağırıyorlar, ötekiler ayağa kalkmışlar, başlarını ileriye uzatmışlar, ellerini kollarını sallıyarak haykırıyorlar..

Mevzu, din meselesi!

İnsanın gerçek tabiatında «dinci» olmak hasleti var mıdır? Yoksa bu bir arızî ve «sosyal» müessese midir? Din, şimdiye kadar beşeriyete ne iyilikler, ne fenalıklar yapmıştır? Bizde ilk zamanlar dine dehşetli ve mübalâğalı ehemmiyet verildiği halde sonradan bunun birdenbire ihmal edilmesi doğru mudur? esaslarından tutturup teferruata giriştiler: Dine erkekler mi, yoksa kadınlar mı daha bağlıdır?.

Kadınlarda Din, İman!

Ademle Havva efsanesinden başlayıp ilk, orta ve yakın çağın kadın ve erkek kahramanlarını ele aldılar. Yunan, Roma tanrıları, Mısır kâhinleri, Türk şâmanları, Papalar, Enkizisyoncular, Katerin d ö Mediçiler, Kösem Sultanlar, Alango hatunlar, Cinci hocalar, Derviş ve Müritler önümüzden birer birer geçit resmi yaptılar. Secdeden baş kaldırmayan dedeler, tesbihlerini elden düşürmeyen nineler sayılıp döküldü.

Biraz daha gayret etseler döğüşeceklerdi. İki tarafın da sesleri kısılmış, nefesleri kesilmiş, benzi uçmuştu. Şakaklarından iri ter damlaları sızıyordu.

— Erkek tabiatı din telâkkisini kabul ve muhafazaya daha müsaittir!

— Hayır.. Kadın ruhan daha sofu, daha mutekit daha dincidir!..

Demindenberi benim gibi söze karışmadan karşıki köşede sonsuz bir sabırla münakaşaya seyircilik eden çok eski dostum Sadi, zeki bakışlı gözlerini kırpıştırarak, yüzünde beliren geniş tebessüm neticesi pembe yanaklarında gamzeler hasıl olarak ayağa kalktı:

— İki üç dakikalık mayna, dedi, kısa bir zaman için ateş kesip mütareke yapınız!

Ben size alelâde bir fıkra ile kadın fıtretinde din ve imanın yalnız zahirî olarak mevcut bulunduğunu, Havva kızlarının esas itibarile toptan kâfir ve zındık olduklarını ispat edeceğim!

O anda herkeste birdenbire suyu kesilmiş bir değirmen, istimi bitmiş bir makine sükûneti hasıl oldu. Sadi sözüne şöyle devam etti:

— Bu, olmuş bir vakadır.. Kara kaplı kitapların birinde gördüm.. Vaktile meşhur kürsü şeyhlerinden biri selâtin camilerin birinde muntazaman vaız veriyormuş!. Bir gün namazdan, oruçtan, fitreden, zekâttan ayrılıp, sizin konuştuğunuz meseleye, dinin esasları bahsine intikal etmiş.. Vâiz, — her halde şahsî bir fikir ve kanaat neticesi olacak — şöyle bir mütalâa ileri sürmüş: Kadınların mutekit ve dinci görünmeleri sûridir, gerçekte onların hepsi dinsiz ve imansızdır!

Çapkın!

— Veba tehlikesi karşısında fare ve pire mücadelesi başladı —
Gazeteler

Komedi iki perde
(Vaka tramvayda geçer)

— Birinci Perde —

Güzel Kız — Ne terbiyesiz adam!. Çek elini ensemden!
Bilmem ne istiyorsun demindeberi benden!
Delikanlı — Küçük bayan! Benim mi, güzelseniz kabahat?
Güzel Kız — A... A... Şuna da bakın! Ne kadar içi rahat!
Polis yok mu? biletçi! ayol, bulun nerdeyse..
Delikanlı — Demek böyle, güzelim! görüşürüz öyleyse..

— İkinci Perde —

Güzel Kız — Bayım, şikâyetçiyim şu sırnaşık adamdan!
Elini hiç çekmedi, bir saattir, şuramdan!
Bay Memur — Buyurun karakola, anlatın derdinizi...
Delikanlı — Durun söyleyeyim de, serbest bırakın bizi!
Bay Memur — Söyleyecek bir şey yok, sarkıntılık, suçunuz!
Delikanlı — Hayır Bay memur, hayır! bir dakika durunuz.
Benim yaptığım sade veba mücadelesi,
Elbisesinde gördüm bayanın, pire tersi
Bembeyaz ensesinde bir de kocaman pire!
Parmağımı bastırdım, uçmasın diye yere..
Daha elimde, işte, alın, takdim edeyim,
Bırakın beni artık vazifeme gideyim!
Yaptığım mücadele başarı ile bitti,
Bayandan dâvacıyım, bana hakaret etti!

(Bay memur kahkahalar arasında güzel kızı merkeze davet ederken perde iner.)

Dehrî-i Zaman

Cemaat arasındaki kadınlarda bir homurdanma başgöstermiş ama, hocanın otoritesi kuvvetli olduğu için kimse itiraz edememiş. Tesadüf bu ya, zamanın şeyhülislâmının sayın zevcesi orada imiş.

Sinir ve hiddet buhranları arasında eve dönmüş. Akşamlayın kocasına olanı biteni anlatmış ve sonunda:

— Efendi hazretleri, demiş, şimdiye kadar ilmi ve fazlı ile tanınmış bu zatın müslüman kadınlarına karşı böyle müthiş bir iftira ve hakarette bulunması her halde ağır bir suçtur. Kendisini şiddetli bir cezaya çarptırmanız lâzımdır.

Şeyhülislâm efendi, derin bir düşünceye dalmış, düşündükçe kurmuş, kurdukça içerlemiş, o gece sabaha kadar uyuyamamış, erkenden babı meşihata varmış, kürsü şeyhini buldurup huzuruna getirtmiş. Hiddetten gözleri ateş, ağzı köpükler saçarak :

— Molla, diye çıkışmış, yaptığın bu rezalet nedir?. Ümmehatı müslimine sen toptan küfür isnadetmişsin!

Şeyh efendi başını önüne eğmiş ;

— Bir kere oldu, efendi hazretleri, demiş, sürçü lisan neticesi ağzımdan kaçtı.

— Ama, sen biliyor musun, bunun cezası idamdır, şimdi meseleyi efendimize arzedeceğim. Vücudu menhusunu ortadan kaldırmak için icabeden fermanı imzalatacağım!

Kürsü şeyhi, şeyhülislâmın dizlerine kapanarak yalvarmış :

— Efendim, bendeniz yıllardanberi yaptığım tecrübelere istinaden bu kanaati edindim. Lûtfedin, kerem buyurun, kararınızın tatbikini yirmi dört saat olsun tehir edin.. Bu müddet zarfında da en yakınınız olan halileniz hanımefendiyi siz de bir imtihan ediverin!..

Molotof — İnsaf edin artık: Kızıl Rusyanın Kızıldenizde de hakkı olmazsa nerede olur?!..

— Helâlımı nasıl imtihan edecekmişim bakayım..

— Sözü bir takrip ihtiyarlığa intikal ettirerek son zamanlarınızda her ikinize hizmet edebilecek mahrem bir şahsiyete ihtiyacınız olduğundan bahsedin.. Yeniden evlenmenize, genç bir zevce almanıza müsaade isteyin!..

— Molla, ben bu işle senin yediğin halt arasında bir münasebet göremiyorum..

— Siz, inayeten tavsiye ettiğimi yapın!.

Şeyhülislâm efendi, akşam yemeğinden sonra karısının keyifli bir zamanını bulup mevzuu açmış, vâizin verdiği öğütlere uygun bir tarzda mukaddemeyi yaptıktan sonra :

— Hanımcığım, demiş, müsaade edersen, muvafık görürsen.. Allahın emri, peygamberin kavlile bir daha evlenmek, bir genç kadın almak niyetindeyim!.

Deminden beri nurlu yüzünde durgun denizlerin ezelî ve ebedî sükûneti hâkim olan beyaz saçlı, tombalak vücutlu kadın bir yay hızile yerinden fırlamış, gırtlağına sarılacakmış gibi korkunç bir hücumla kocaman sakalı iri göbeğinin üstüne kadar uzanan ihtiyarın üzerine saldırmış, hançeresinin var kuvvetile bağırmış.

— Şimdi senin Allahına da... peygamberine de..

Şeyhülislâm efendi olduğu yerde sinmiş :

— Peki, peki, demiş, karıcığım vaz geçtim!.

İçinden de derhal kararını vermiş :

— Vâizin yerden göğe hakkı var.. diye!

Derhal ortalığı bir kahkaha tufanı kapladı. Birkaç saniye içinde sinirler yatışır gibi oldu. Misafirler masanın üzerindeki çikolata, şeker, fıstık tabaklarına uzandılar. Hoşsohbet arkadaşlardan biri bu yıl Adada yaşlı başlı hanımların mektep çocuklarını zorla nasıl Âşıklar yoluna çekip götürmekte olduklarını anlatmaya koyuldu. Meclisin havası tamamile değişti, sükûnet buldu.

A. Hidayet Reel

Apaş Kız!

Tefrika No. 32

Yazan : A. H. REEL

Cabir Efendi, karşısındaki manzaranın bir rüya; bir hayalet olduğuna daha fazla ihtimal veriyor, gerçekliğine kabil değil inanamıyordu. Her zamanki, klâsik hareketini tekrar etti. Sağ elindeki bavulu sol eline geçirdi, gerileyerek kapıyı ardına kadar açtı. Sağ elini çenesinden itibaren burnunun altından kaşlarına kadar görürüp indirdi. Bu arada gözlerini hafifçe silmeyi de ihmal etmemişti. Fakat, hayır.. bu bir rüya veya kâbus değildi, hakikatti. Hafiften tekrar mırıldandı :

— Be.. be.. du.. ş !

Bedia, yavuz hırsız tavrını takınmayı kondisini güç durumdan kurtaracak tek yol farzetti. Birden çemkirdi :

— Ne var.. O kadar şaşılacak bir şey mi bu !

Hafızın vücudu katılmıştı. Yalnız başı ve dudakları oynuyordu :

— Tabiî şaşılacak şey.. Artık bunun lâmı cımı yok.. Şu adam Zıpzıp.. Onu şimdi tanıdım.. Halbuki bana bir aralık kar...ye tanıttın.. Yutmadım, lâkin, ... gibi görünmekten başka çarem ...u.. Gözümle görmeseydim, yine pek gücüme gitmezdi. Elbette ki, bana boş yere kavuk sallamıyordun.. Onunla yaşıyor, benim paramla geçiniyordun..

— Ya, başka türlü mü olacaktı zannediyordun.. Benim seni sahiden sevdiğime bir an ihtimal vermiş mi idin ?

Cabir Efendinin elinden bavul kaydı. Ağzının sol ucu yanağına doğru çarpıldı, yarı anlaşılır yarı anlaşılmaz homurdanma tarzında söylendi :

— Halbuki, ben buraya ne ümitlerle gelmiştim.. Evde karı ile hiç yoktan kavga çıkardım. Yükte hafif pahada ağır eşyalarımı sırtladım. Maksadım, hem son günlerimi senin yanında geçirmek, hem de polisin takibinden kurtulmaktı.. Çünkü kütüphanede müfettişler yeni bir sayım yapıyorlar. Foyam nasıl olsa meydana çıkacak ve yakayı ele vereceğim. Bir müddet olsun izimi kaybedersem hem tâkibattan kurtulurum, hem de Beduşumla kısa da olsa hiç ayrılmadan beş on gün yaşarım diye düşündüm.. Heyhat!. Ha.. ha.. ben ne budala imişim... Budala mı, bilâkis.. ha.. ha.. O, Beduş mu.. Yılan?.. Sarıldığı da ağaç.. Hiç Beduşum böyle şey yapar mı ? O, şimdi Şişlideki apartımanında hanım hanımcık oturuyor ve beni bekliyordur.

YENİ ROMANIMIZ

Meğer Sevmek!..

«Apaş Kız» bir kaç haftaya kadar bitiyor. Yeni romanımızın adı :

Meğer Sevmek!

tir. Bu romanın kahramanları arasında :

— Meğer sevmek ne hoş şeymiş! diyenler olduğu gibi,

— Meğer sevmek ne boş şeymiş! diyenler de vardır.

Yeni romanımız, bir baba - oğlun aynı kıza karşı gösterdikleri derin ve sonsuz aşkı tahlil ederken bu sevgi yarışı yüzünden aralarında iktısadî ve siyasî sahada cereyan eden mücadeleleri de göstermektedir.

Romanın mühim bir kısmı İstanbulun tanınmış eğlence ve sefahet yerlerinde geçmektedir.

Aptal, daha ne duruyorsun desenize bana.. Fakat sizler kimsiniz. Ben ikinizi de tanımıyorum.. Ha.. ha.. Yabancılarla ne diye çene çalıp duruyorum.. Gitmeliyim, hemen gitmeliyim.. Geç kalırsam Beduşum üzülür..

Cabir Efendi, hırçın bir hareketle başından şapkasını alıp yere attı, saçları dikilmiş, sakal kılları diken diken olmuştu. Gözleri hedefini şaşırmıştı, nereye baktığı belli olmuyordu. Yüzünün rengi gittikçe kızıllaşıyor, çizgileri geriliyordu. Boğuk bir sesle :

— Alçaklar, diye haykırdı, niçin susuyorsunuz? Neye bir şey söylemiyorsunuz? Beni kovsanıza.. Dövsenize.. Başka türlü gideceğim yok.. Ha.. ha!..

Anîde yorgun ve bitkin bir tavır aldı. Omuzları düştü. Kolları yanına sarktı, yavaş yavaş kanadı çekti. Duyulan hafif hışırtıdan ayaklarını sürüyerek yürüdüğüne hükmedilebilirdi. Sokak kapısının açılışiyle kapanışı arasında da epey bir müddet geçtiğine göre oradan da pek hızlı çıkmadığı anlaşılıyordu.

Bedia, tehlikenin atlatılmış olduğuna birdenbire kanaat getiremedi. Onun için Zühdünün boynuna dolanmış kollarını gevşeteceğine daha ziyade sıkıştırdı. Fakat Zıpzıp bir yay hızıyle dimdik doğruldu. Göz kenarları seyriyor, dudaklarında ürpertiler dolaşıyordu. Bedia yere düşmemek için delikanlının ensesinde kavuşmuş parmaklarını birbirlerine kenetledi ve öyle asılı kaldı. Zühtü, kollarını geriye uzatıp genç kadını bileklerinden yakaladı. Boynundaki kenedi çözünce Bediayı yatağa doğru itti :

— Tam vaktinde kalkıp gidiyordum, dedi, sızladın, vızladın, beni burada tuttun.. ne oldu, yaptığın işi beğendin mi, şimdi..

Bedia yarı belinden yukarısı karyolada, yüzünü elinin tersile kapamış ağlıyordu. Nefesini burnundan çeke çeke cevap verdi :

— Zıpzıp vallahi kabahat bende değil.. Hiç böyle yaptığı yoktu. Bu kadar erken geleceğini ne bileyim.. Kerametim mi var.. Fakat hani fena da olmadı, çünkü niyeti burada esaslı surette yerleşmek imiş.. ona imkân mı var ?

— Haydi, seçma sapan söylenip durma.. bizi bu vaziyette görmeseydi, sanki sen onu yağlayıp ballayıp tekrar evine döndüremezdin değil mi ? Alimallah, herif tozuttu galiba.. sende bir parça insaf ve merhamet yok mu?. Adamın bu kadar parasını yedin, nankör!.

Bedia, kolunu yüzünden çekti. Ağlamasına fâsıla verdi. Başını kaldırdı, sernenişli bir tavırla sordu :

— Sade ben mi yedim?..

— Ben de yedimse ona üzüntü verecek hiçbir şey yapmadım ve elimden geldiği kadar senin de yapmana mâni olmaya çalıştım..

— Peki ama Zıpzıp, eğer Hafız bir daha dönüp gelmezse bunda bizim için bir fenalık yok ki..

— Bizim için yok ama, adam çıldırdı be. Ona bir parça olsun acımıyor musun ?

(Arkası var)

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını minimini-lere mutlaka yediriniz. Taklitlerinden sakınınız.

Necati ismine dikkat

Bahçekapı: SALİH NECATİ

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ
ÇIKAR, SİYASÎ
MİZAH MECMUASI

İDAREHANE
İstanbul, Ankara caddesi, No. 47

Telefon: 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için:
Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere:
Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

18 Ekim, 1945 Perşembe

Sayı: 82

20 Kuruş

Sahibi ve neşriyat müdürü: Yusuf Ziya ORTAÇ

Basıldığı yer: İbrahim Horoz Basımevi

PARFÜM SOLİD MODERN VE CAZİP ESANSLARIN HÜLÂSASIDIR. KOKULARI SABİTTİR PARFÜMERİ DÜKÂNLARINDAN ARAYINIZ

Kış Hazırlığı

Herkes kışı nasıl karşılıyor, bilmem. Fakat ben, manto, şapka, iskarpin ihtiyacına karşı şimdiden en sağlam tedbiri aldım: Çantamda bir tane MİLLÎ PİYANGO bileti var!

7000
SENE
EVVEL

Meşhur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldani medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

BUGÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 SENELİK MAZİSİ VARDIR

Bira besler, serinletir, neşe verir.

KİM GENÇ GÖRÜNMEK İSTİYOR

Hayret verici bir keşif
BURUŞUKLUKLARA SON VERİYOR

50 YAŞLARINDAKİ KADINLAR 35 İNDE GÖRÜNEBİLİRLER

BU TECRUBEYİ Yapınız

Cild hüceyrelerinden istihraç ve tıpkı sıhhatli bir genç kız cildinin hayati unsurlarına müşabih olan yeni ve kıymetli bir hülâsa... Bütün dünyada tanınmış Viyana üniversitesi profesörü bir cild mütehassısı tarafından keşf ve büyük bir itina ile seçilmiş genç hayvanlardan istihraç ve «BİOCEL» tabir edilen bu hülâsa şimdi cild gıdası olan penbe renkteki Tokalon Kreminde mevcuttur. Her akşam yatmazdan evvel bu kremi kıllanınız. Siz uyurken cildiniz bu kıymetli cevheri massederek beslenir. Her sabah uyandığınızda cildinizin daha açık, daha taze, DAHA GENÇ, daha yumuşak olduğunu göreceksiniz. Gündüzleri için de (beyaz renkteki yağsız) Tokalon Kremini kullanınız. Bu basit ve kolay tarzı tedavi sayesinde her kadın 10 yaş gençleşebilir ve bütün genç kızların gıpta nazarile bakacağı şayanı hayret bir cild ve bir ten temin edebilir. Tokalon Kremlerinin memnuniyet verici semereleri garantilidir. Aksi takdirde paranız iade olunur.

Dünya Karikatürleri

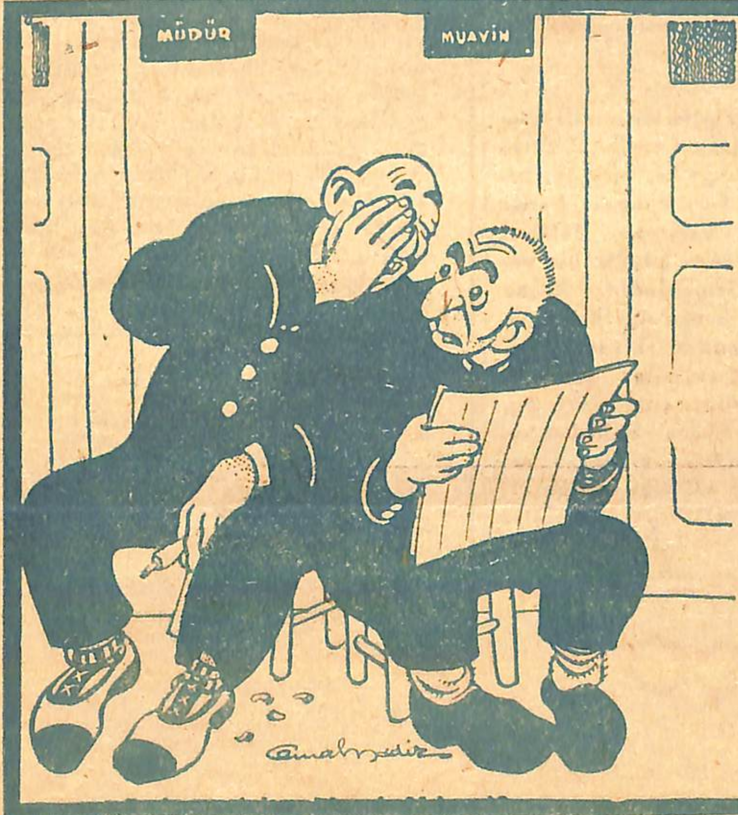

Doktor — Eyvaaah, felâket...
Hasta — Nabzım mı duruyor ?
Doktor — Hayır... Saatim !

— Aziz dostum, bize ne gün yemeğe gelirsin?.. Meselâ?..
— Meselâ, meselâ, meselâ?.. Bugün !

HAFTANIN SEÇME KARİKATÜRLERİ

— Bu kış saati de ne demek Mehmed ?..
— Senin anlayacağın bizim müdür saat on birde geleceğine onda gelecek!.. *— Cumhuriyet —*

Atom parçalanmasından sonra ilk önemli olay :
Konsey parçalanması !..
— Cumhuriyet —